

Help mij Leven

(AJUDE ME A VIVER)

Jaarverslag 2009

Stichting 'Help mij leven' helpt Braziliaanse straatkinderen bij hun dagelijkse strijd om het bestaan.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Uitvoering van de doelstellingen	6
1.1 Bijdrage aan projecten in Brazilië	6
1.2 Voorlichting en Publiciteit	13
2. Fondsenwerving	15
3. Organisatie	16
3.1 Bestuur	16
3.2 Vrijwilligersbeleid	17
3.3 Verantwoording en beleid	17
3.4 Meerjarenbeleidplan	18
4. Financieel verslag 2009	20
Bijlagen	
Bijlage 1 – Balans 2009	25
Bijlage 2 – Staat van baten en lasten	26
Bijlage 3 – Toelichting lastenverdeling	27
Bijlage 4 – Begroting 2010	28
Bijlage 5 – Verantwoordingsverklaring	29
Bijlage 6 – Accountantsverklaring	33

Jaarverslag 2009

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2009. Met het afsluiten van het jaar kijken we terug op een zeer bijzonder jaar. Op de rand van het twintigjarig bestaan van REMER, viel Robert Smits de bijzondere eer te beurt te worden benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Op maandag zeven december ontving hij als blijk van grote waardering voor zijn heldhaftige werk in Rio de hoge Koninklijke onderscheiding uit handen van vicepremier André Rouvoet.

De vicepremier prees Robert's fantastische werk dat hij onder extreem moeilijke omstandigheden doet en dat een voorbeeld is voor velen in Nederland en in Brazilië. Ook roemde de minister het feit dat Robert in Brazilië kinderen van de dood heeft gered en een kansrijker plekje in de maatschappij heeft bezorgd, maar vond hij het daarnaast van grote waarde dat Robert 'ook bij bezoeken aan Nederland doorgaat met zijn bevlogen missie door het houden van lezingen, het organiseren van bouwbrigades van vrijwilligers en het bewust maken van de jeugd van het harde lot van hun leeftijdsgenoten in Brazilië.'

Volgens Rouvoet is het werk van Robert opgevallen als "een zegen voor de samenleving en een teken van hoop voor Brazilië, voor ons en voor de wereld".

Wij zijn trots op de bijzondere erkenning van Robert's werk, dat hij echter nooit zonder de steun van zovelen had kunnen doen. Robert heeft zijn onderscheiding dan ook mede opgedragen aan de donateurs die hem al die jaren hebben ondersteund

Naast deze bijzondere afsluiting kijken we terug op een relatief stabiel jaar. Met financiële steun van stichting 'Help mij leven' konden de sportclub en het schooltje van Sparta in de krottenwijk Morro da Providência in het centrum van Rio hun werk continueren, waarmee zij 410 kinderen een stapje verder op weg hielpen naar een betere toekomst.

Ook hebben we het werk van REMER in de verschillende fasen van straatwerk, inloophuis, opvanghuis, Sítio Shalom en studiehuis financieel en met vrijwilligers mogelijk gemaakt. Nieuwe activiteiten van REMER, te weten het straatwerk in de gevaarlijke drugsfavela Mangunhos (sinds eind 2008) en het bijlesschooltje in de grote favela Jacarézinho (sinds april 2009), hebben wij dankzij enkele gulle donateurs het gehele jaar met extra uitgaven kunnen financieren. REMER bereikte dankzij deze activiteiten in 2009 op straat 268 kinderen, wist 27 kinderen voor langere tijd in het doorgangshuis op te vangen en in de woonhuizen op de Sítio verbleven 50 kinderen.

Ieder kwartaal brachten we door middel van de nieuwsbrief de donateurs van alle ontwikkelingen op de hoogte. Daarnaast hebben bestuursleden en vrijwilligers op diverse plaatsen persoonlijk het werk van REMER en Sparta over het voetlicht gebracht.

De professionaliseringslag die in 2008 is ingezet, is in 2009 voortgezet. Zo is in goed overleg met REMER de begroting gespecificeerd opgesteld. Alle lopende activiteiten, voorgenomen verbeterinitiatieven en projecten zijn doorgenomen en inzichtelijk gemaakt. Deze vergrote transparantie bood ons een goede basis om keuzes te maken. We prijzen ons gelukkig dat 'Help mij Leven' met alle hulp en bijdragen in staat is de ambities van REMER op verantwoorde wijze financieel te steunen.

In 2009 werden beleid en financiële keuzes van zowel 'Help mij leven', als onze zusterorganisaties in Brazilië beïnvloed door externe factoren. In Nederland legde vooral de almaar verslechterende wisselkoers van de Real ten opzichte van de Euro een toenemende druk op onze bijdrage aan het werk in Brazilië. Ook de economische crisis had invloed op onze inkomsten.

In Brazilië waren het wisselende jeugdbeleid en het toenemend gebruik van de harddrug crack onder straatkinderen bepalend voor beleid. Zoals altijd hebben wij met REMER en Sparta meegedacht hoe met deze uitdagingen om te gaan. Ondanks onze teruggelopen inkomsten waren we dankzij onze reserveringen in staat om ook in 2009 de aanvullende bijdragen voor het schooltje in Pedra Lisa en Casa Betânia het gehele jaar te blijven doen. Wel hebben de financiële uitdagingen in Nederland geleid tot een terughoudende begroting in 2010. Dankzij de goede contacten met zowel REMER als Sparta heeft het bestuur echter vertrouwen in de toekomst.

In de afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan initiatieven rond transparantie en professionaliteit bij REMER. In 2009 hebben deze initiatieven hun vruchten afgeworpen. Onder professionele begeleiding zijn onder meer strategische sessies georganiseerd met medewerkers die geleid hebben tot concrete verbeteracties in de organisatie en communicatie, maar ook in de activiteiten van REMER. Daarnaast hebben de gesprekken een vruchtbare aanzet gegeven voor een door de medewerkers gedragen meerjarenbeleid van REMER.

In Nederland hebben we de ingezette koers rond fondsenwerving en financiële transparantie voortgezet. Met name het beleid rond doelspecifieke fondsenwerving heeft haar vruchten afgeworpen: verschillende organisaties deden aanzienlijke donaties om afgestemde delen van het werk in Brazilië mogelijk te maken. Met de economische, beleidsmatige en organisatorische uitdagingen in Nederland en Brazilië blijft de focus echter onverminderd op het behouden en zo mogelijk uitbouwen van het aantal donateurs van periodieke giften.

De fondsenwerving tekende zich evenals voorgaande jaren door enerzijds de stabiele bijdrage van onze vaste particuliere donateurs en anderzijds door grote, incidentele giften, die overigens vaak via betrokken donateurs tot stand kwamen. Het bezoek van Robert Smits aan Nederland had een informeel karakter. Dit heeft daarom geen direct zichtbare invloed gehad op onze inkomsten.

Met de dreigende vooruitzichten rond het uitblijven van structureel economisch herstel blijft het geefgedrag van donateurs ongewis. Ook mogelijke bezuinigingen op subsidies voor hulporganisaties zullen de druk op de kring van particuliere donateurs en fondsen vergroten. Met deze wetenschap zijn we dankbaar voor de stabiele steun die wij van onze vaste donateurs ontvangen en blijven we ons onverminderd inzetten om te voldoen aan de veranderende eisen en wensen van onze donateurs, om zo het werk in Brazilië mogelijk te blijven maken. De uitdagingen zijn groot, maar met steun van zo velen niet onoverkomelijk!

Bestuur stichting 'Help mij leven', juni 2010.

1. Uitvoering van de doelstellingen

1.1 Bijdrage aan projecten in Brazilië

'Help mij leven' spant zich in voor kinderen die zonder de hulp van de Braziliaanse organisaties REMER en Sparta weinig of geen kansen in de maatschappij zouden krijgen. In de bedreigende wereld van krottenwijken en de gevaren van de straat bieden Sparta en REMER een sterk samenspel in de preventie, begeleiding en opvang van kansarme kinderen in de staten Rio de Janeiro en Minas Gerais.

Sportclub Sparta heeft een preventieve rol door zich te richten op het verbeteren van de kwaliteit van leven van kinderen uit de krottenwijken. De organisatie REMER helpt door het bieden van opvang en begeleiding op diverse manieren straatkinderen een menswaardig bestaan op te bouwen.

Het voornaamste deel van de inkomsten van 'Help mij leven' werd ook in 2009 besteed aan de financiering van REMER en Sparta. Het bestuur heeft zich een indicatief maximum gesteld van 5% van de baten uit eigen fondsenwerving voor uitvoeringskosten in Nederland. Al jaren blijven de daadwerkelijke kosten ver onder dit percentage.

Daar waar in 2008 nog 2% voor de uitvoering werd besteed, was dit in 2009 zelfs maar 1,7% (€ 7.669). Hiermee werden onder meer de verzendkosten van de nieuwsbrief, CBF bijdrage en ticket van Robert voor zijn bezoek aan Nederland bekostigd.

De fases en hun doelstellingen

Minas Gerais	Studiehuis		13 jongeren studeren en wonen in het studiehuis
	SítioShalom		50 kinderen op de boerderij 10 jongeren ondergebracht bij familie 1 kind geadopteerd
	Doorgangshuis 'Casa Nova Esperança'		27 kinderen opgevangen
Rio de Janeiro	Inloophuis 'Casa Betânia'		254 kinderen bezochten het inloophuis 15 kinderen verhuisden naar ander project 11 kinderen ondergebracht bij familie 168 kinderen bleven op straat
	REMER Straatwerk		contact met 268 kinderen 14 families van straatkinderen bezocht 73 kinderen elders opgevangen
SPARTA Rio de Janeiro	Sport, socialisatie en scholing in de krottenwijk		410 leden volgen sportactiviteiten zomerkamp voor 400 kinderen 120 kinderen uit 'Pedra Lisa' volgen bijles

Van de totale bijdrage aan het werk in Brazilië ging 93% naar REMER en 7% naar Sparta. Zowel REMER als Sparta hebben in beperkte mate andere inkomsten naast de bijdrage van stichting 'Help mij leven'.

Beide beschikken over Braziliaanse donateurs, ontvangen rechtstreeks giften van organisaties en hebben bescheiden inkomsten dankzij de verkoop van producten. Sparta ontvangt een geringe contributie van de eigen leden.

De bestedingen die in het jaarverslag vermeld worden, hebben betrekking op afspraken met REMER en Sparta over de bijdrage die stichting 'Help mij leven' aan beide projecten levert.

Bijdrage REMER

REMER – organisatie, coördinatie, boekhouding en PR

Naast de kosten voor de uitvoering van de doelstellingen van de organisatie, levert 'Help mij leven' ook een financiële bijdrage voor de organisatie en coördinatie van REMER.

Met de groei van REMER zijn ook deze uitvoeringskosten gestegen.

Daarom stimuleert 'Help mij leven' op verschillende manieren de inspanningen van REMER om de continuïteit van het werk minder afhankelijk te maken van Nederlandse fondsen, maar ook Braziliaanse fondsen aan te spreken.

Daarnaast heeft 'Help mij leven' het professionaliseringstraject met een gift van stichting 'De Vondelbrug' financieel kunnen ondersteunen. Deze ontwikkeling van zelfredzaamheid en professionalisering van REMER is inmiddels een vast onderdeel van het beleid van stichting 'Help mij leven'.

REMER - Rio de Janeiro

Voor de activiteiten in Rio de Janeiro stelde stichting 'Help mij leven' fondsen beschikbaar voor de ondersteuning van het straatwerk, het doorgangshuis Casa Betânia en het opvanghuis Casa Nova Esperança (CNE). De intensivering die in 2008 is ingezet om eerstelijns hulp in de aan elkaar grenzende krottenwijken Jacarézinho en Manguinhos te kunnen uitvoeren, is in 2009 gecontinueerd. Daarnaast is in deze wijk begonnen met een schoolproject dat vergelijkbaar is met dat in krottenwijk Pedra Lisa. Ook hiervoor heeft 'Help mij leven' aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Met de bijdrage aan het straatwerk werden onder andere voeding, medicijnen en de salarissen van drie medewerkers van REMER betaald. Deze medewerkers bezochten vrijwel dagelijks kinderen op en rond het plein Central in Rio de Janeiro, maar ook in krottenwijk Manguinhos. Opgejaagd door politie en hun crackverslaving zoeken straatkinderen steeds vaker verder van het centrum gelegen wijken op, in krottenwijken waar het gevaar van misbruik en geweld nog groter is. Het contact met straatkinderen met verslavingsproblemen is voor REMER in een nieuwe omgeving nog moeilijker te leggen dan normaal en vergt veel tijd. Het team straatwerkers heeft dit jaar daarom met minder kinderen contact kunnen leggen. De grote toename van aan crack verslaafde kinderen werd vorig jaar al geconstateerd en breidt zich steeds verder uit. In de strategische sessies met REMER medewerkers is dit uitgebreid besproken en heeft ertoe geleid dat REMER een toekomstplan opstelt voor het afstemmen van de activiteiten en faciliteiten van REMER op deze groep kinderen. Het plan moet medio 2010 afgerond zijn.

Straatwerk REMER - Rio de Janeiro

- *Straatwerkers hadden contact met 268 straatkinderen (389 in 2008)*
- *Families van 14 straatkinderen werden bezocht (22 in 2008)*
- *73 kinderen werden elders opgevangen (5 in 2008)*

Doel van inloophuis Casa Betânia is om kinderen overdag een veilige thuishaven te bieden. Met hulp van een groepsleider, een psychologe, drie maatschappelijk werksters, twee activiteitenbegeleiders en een dominee bood dit huis ook in 2009 voor straatkinderen uit het centrum en uit de krottenwijken Manguinhos en Jacarézinho iedere middag een douche, eten, medische zorg, maar vooral voor een liefdevolle arm om de schouders en om samen een weg te zoeken om de straat de rug toe te keren. In totaal werden er 254 kinderen vanuit Casa Betânia begeleid, een flinke stijging ten opzichte van vorig jaar. Door de verslavingsproblemen van de kinderen verslechterde de sfeer in het huis echter aanzienlijk en kwam het bij tijd en wijle tot kleine vechtpartijen, ondanks de intensieve begeleiding. Door het aantrekken van twee maatschappelijk werksters en activiteitenbegeleiders is de sfeer aanzienlijk verbeterd en kunnen meer kinderen beter begeleid worden.

Meer kinderen – zowel absoluut als relatief – bleven op straat. Door de verschuiving van het gebruik van softdrugs naar harddrugs wordt de stap om van straat te gaan, die toch al enorm moeilijk was, nog groter voor deze kinderen.

Inloophuis 'Casa Betânia'

- 254 kinderen bezochten het inloophuis (144 in 2008)
- 15 kinderen verhuisden via inloophuis naar andere opvangprojecten (10 in 2008)
- 11 kinderen werden ondergebracht bij familie (3 in 2008)
- 168 kinderen bleven op straat (131 in 2008)

Het opvanghuis Casa Nova Esperança (CNE) staat in een wijk buiten het centrum van Rio de Janeiro en kan onderdak bieden aan 10 kinderen voor een periode van maximaal zes maanden. Tijdens hun verblijf gaan de kinderen naar school, volgen cursussen en leren te leven in een relatief stabiele omgeving. Van hieruit wordt een permanent thuis voor hen gezocht. CNE vormt de schakel tussen een leven op straat en permanente opvang van kinderen. Een relatief groot aantal kinderen is in 2009 na een kort verblijf in CNE teruggevallen en opnieuw op straat beland, vaak vanwege hun verslaving. Bovendien brak er in de buurt van het huis een oorlog uit tussen rivaliserende drugsbendes. Dit heeft extreme onveiligheid en de een overdadige beschikbaarheid van crack in de buurt van het huis met zich meegebracht, waardoor het huis ongeschikt werd voor opvang. Deze ontwikkelingen, gepaard met de noodzakelijke herverdeling van schaarse middelen, hebben geleid tot een herbezinning op de rol van het huis in de aanpak van REMER. Besloten is helaas om in aanloop naar een meer gespecialiseerde aanpak van verslaafde straatkinderen het huis per 1 januari 2010 te sluiten.

Casa Nova Esperança

- 27 kinderen werden tijdelijk opgevangen

Jacarézinho is de krottenwijk met het nieuwe schooltje waar bijlessen voor kinderen uit de wijk worden gegeven. Dit is één van de gewelddadigste wijken van Rio. In samenwerking met de lokale kerk worden hier circa 80 kinderen een halve dag opgevangen door twee leraressen. Zij krijgen lessen die hen moeten helpen om aan het einde van het schooljaar over te kunnen gaan. De leraressen doen er alles aan om ze niet alleen te helpen bij het huiswerk, maar om ook hun verhalen aan te horen en samen met de pedagoge een oplossing te vinden voor problemen. Er is bijzonder veel belangstelling voor deelname aan de lessen door andere kinderen uit de wijk, maar uitbreiding is op dit moment financieel niet mogelijk.

Schooltje in Jacarézinho

- 80 kinderen krijgen bijles (*nieuwe activiteit vanaf april 2009*)

REMER - Minas

In de staat Minas Gerais bestond de bijdrage uit de financiële ondersteuning van de woonboerderij Sítio Shalom, het studiehuis in Juiz de Fora en het begeleid wonen project in Juiz de Fora.

Sítio Shalom, waar kinderen wonen, naar school gaan, spelen en omringd zijn met goede zorgen, is een plek waar kinderen een kans op leven krijgen, in plaats van de situatie van 'overleven' waar zij vaak tot dan toe in zaten. Zij kunnen zich ontplooiën en vinden er een thuis. De kinderrechtster uit de regio van Pequeri is goed bekend met het werk van REMER. Met regelmaat worden kinderen met ernstige thuissituaties (armoede, verslaving, misbruik, verwaarlozing, geweld) uit de regio bij REMER geplaatst. Dit leidt vooralsnog niet tot plaatsingsproblemen van 'eigen' kinderen. Het contrast met voorheen aan crack verslaafde straatkinderen uit de grote stad is ondanks de zware problemen

Sítio Shalom REMER - Pequeri

- 50 kinderen woonden op de boerderij (*53 in 2008*)
- 1 jongere woont na 18 jaar geworden te zijn, zelfstandig (*3 in 2008*)
- 10 jongeren zijn ondergebracht bij hun familie (*6 in 2008*)
- 1 kind is geadopteerd (*1 in 2008*)

van de 'regionale' kinderen echter groot. De Sítio wordt dan ook meegenomen in de brede discussie over de aanpak van de huidige generatie straatkinderen en de beleidsdoelstellingen van REMER.

In 2009 woonden 50 kinderen op Sítio Shalom. De bijdrage van stichting 'Help mij leven' was bestemd voor de salarissen van begeleiders en de maatschappelijk werkers, voor de maandelijkse kosten van de woonhuizen en de kinderen die daarin leven en voor onderhoud en reparatie van de voorzieningen.

Dit jaar pleegde een groep Nederlandse vrijwilligers uit Gouda verschillende werkzaamheden op de Sítio Shalom. De groep is één van de trouwe groepen vrijwilligers die jaarlijks hun steentje bijdragen.

República REMER – studiehuis in Juiz de Fora

- *In 2009 studeerden 13 jongeren in het studiehuis (12 in 2008)*

REMER ondersteunt en begeleidt kinderen die de woonboerderij verlaten om zelfstandig te wonen. Het studiehuis en begeleid wonen project vormen de laatste stap naar zelfstandigheid.

Voormalige straatkinderen die op Sítio Shalom veelbelovende studieresultaten halen, krijgen vanuit het studentenhuis in Juiz de Fora de kans om aan het uitstekend bekend staande opleidingsinstituut Gran Bery hun middelbare school te voltooien. Het studentenhuis ligt op korte afstand van deze school. In het huis is plaats voor 16 jongeren tot 18 jaar. Zij worden begeleid door twee groepsleidsters. De kinderen kunnen zich daar in een huiselijke omgeving concentreren op hun studie.

Bijdrage Sparta

Sportclub Sparta biedt kinderen uit de krottenwijk een alternatief voor de verleiding van drugsbendes en criminaliteit. Sparta biedt verschillende sporten aan, zoals voetbal, volleybal, tafeltennis, jiu jitsu en fitness. De club telde in 2009 ongeveer 500 leden. Ook ontplooit Sparta sociaal-maatschappelijke activiteiten. Clubleden zijn verplicht naar school te gaan. Wie dit niet kan betalen wordt vanuit de club ondersteund. Daarnaast organiseert Sparta jaarlijks een vakantiekamp voor de kinderen van de wijk. Dit jaar deden daaraan liefst 400 kinderen uit de krottenwijk mee, verdeeld over twee groepen.

Het ledental van Sparta is dit jaar overweldigend. Dit komt vooral door de prachtige resultaten die door Sparta werden behaald tijdens het stadskampioenschap. Iedereen wil er bij horen. Sparta is een begrip geworden in de wijk. En dit geldt niet alleen voor de kinderen – voor wie dit altijd al zo was – maar juist ook voor de ouders. De ouders volgen hun kinderen nu meer tijdens trainingen en wedstrijden en op die manier hebben ze ook meer aandacht voor hun kinderen als het gaat om goede schoolresultaten en het volgen van cursussen.

De sportclub Sparta in de krottenwijk Morro da Providência heeft daarom met de bijdrage van 'Help mij leven' in 2009 het werk gecontinueerd en uitgebreid. In de aangrenzende krottenwijk 'Pedra Lisa' verzorgt Sparta sinds 2006 samen met REMER een schooltje, waar kinderen bijles krijgen, zodat het opleidingsniveau en daarmee de kansen voor de kinderen toenemen. Het project werd mede gefinancierd door 'Impulsis' en is erg succesvol. Met de financiële steun van twee particuliere donateurs van 'Help mij leven', werd er in 2009 een uitbreiding van het schooltje gerealiseerd door het bouwen van een extra verdieping. De nieuwe ruimte werd eind 2009 in gebruik genomen als klaslokaal. De oude ruimte wordt nu gebruikt voor computerlessen.

Sparta – Rio de Janeiro

- *7 dagen per week voetbal, jiu jitsu en andere activiteiten voor 500 leden*
- *Organisatie van een zomerkamp voor 400 kinderen uit de wijk*
- *Bijles aan zo'n 120 kinderen uit de wijk 'Pedra Lisa'*
- *250 kinderen en wijkbewoners zijn lid van de nieuwe bibliotheek*

1.2 Voorlichting en Publiciteit

Eén van de doelstellingen van stichting 'Help mij leven' is het in Nederland onder de aandacht brengen van de problematiek van de straatkinderen. Met allerlei initiatieven werd binnen de huidige mogelijkheden voldaan aan de doelstelling om het maatschappelijke bewustzijn voor dit thema te vergroten.

Voorlichting en publiciteit, gericht op maatschappelijke bewustwording, kregen ook in 2009 via verspreiding van de nieuwsbrief en met informatie op de website vorm. Ter ere van het twintigjarig bestaan van REMER bracht 'Help mij leven' een foto- en verhalenboek uit, met daarin een selectie van verhalen uit de brieven die Robert in al die jaren heeft geschreven. Het boek maakt met treffende beelden en hartverscheurende en -verwarmende verhalen het belang van het werk in Brazilië duidelijk.

Daarnaast was 'Help mij leven' betrokken bij en actief aanwezig op verschillende informatiebijeenkomsten. Ook hebben individuele vrijwilligers en de vrijwilligersgroepen uit onder andere Grou en Gouda diverse publiciteitsacties ontplooid en leverden zij een bijdrage voor de nieuwsbrief of de website.

Tot slot begon een groep enthousiaste vrijwilligers atelier 'Obrigado'. Bijna wekelijks verkochten zij allerhande (zelfgemaakte) artikelen op jaarmarkten, braderieën en festivals. Dit leverde niet alleen een mooi bedrag op, maar hielp ons ook om het werk in Brazilië uit te dragen.

Nieuwsbrief

Zoals ieder jaar is in 2009 vier keer een nieuwsbrief verschenen, waarin de projecten in Brazilië centraal staan. Daarnaast is in de nieuwsbrief regelmatig aandacht besteed aan de positie en betekenis van de stichting 'Help mij leven' en aan diverse acties van derden. In de decembereditie werd ruim aandacht besteed aan de benoeming Robert Smits in de Officiersorde van Oranje-Nassau.

De nieuwsbrief werd per post en per e-mail verzonden naar zo'n 1.100 donateurs en relaties. De totale oplage omvatte 1.250 exemplaren per kwartaal.

Help mij leven online

Internet is één van de belangrijkste communicatiemiddelen voor de stichting 'Help mij leven' om het vergroten van publiciteit en voorlichting te realiseren.

Bezoekers treffen op de website (www.helpmijleven.org) algemene informatie en achtergronden, maar ook nieuws over de projecten. De meest bezochte pagina's van de website zijn de nieuwspagina, de vrijwilligerspagina en de pagina's met algemene informatie over het straatkinderenwerk van REMER. De website dient daarmee duidelijk zowel een publicitair als een informatief doel. Het aantal unieke bezoekers van de website bleef min of meer stabiel ten opzichte van vorig jaar.

Hyves is al enige tijd een populaire manier om vriendschappen, ervaringen en initiatieven op internet te delen. Daarom is er een 'Help mij Leven' hyve geopend (helpmijleven.hyves.nl). Hierop kunnen betrokkenen over het werk van 'Help mij leven' communiceren. In 2009 waren 221 mensen lid van de hyve.

Informatiebijeenkomsten

Een belangrijk aspect voor publiciteit en voorlichting van stichting 'Help mij leven' is de aanwezigheid van bestuursleden en andere vrijwilligers bij deze bijeenkomsten. Ze bieden een uitgelezen kans om het werk van REMER op een bevlogen en inspirerende manier 'onder de mensen te brengen'. Van oudsher ligt hierin onze kracht: het verhaal over Robert en de straatkinderen kan zo van dichtbij en vanuit een persoonlijke betrokkenheid worden verteld.

Voorlichting en Publiciteit

- *1.250 nieuwsbrieven per kwartaal (1.250 in 2008)*
- *14 verstuurde promopakketten (19 in 2008)*
- *13.965 unieke bezoekers op de website (14.407 in 2008)*
- *221 'vrienden' op helpmijleven.hyves.nl (233 in 2008)*

2. Fondsenwerving

Stichting 'Help mij leven' financiert het grootste deel van het werk van REMER. In 2009 dekte de bijdrage van 'Help mij leven' circa 85% van de inkomsten van REMER, de overige 15% kwamen van rechtstreekse giften uit Nederland en Brazilië. Hoewel de inzet van beleid zowel in Nederland als in Brazilië is om de financiële afhankelijkheid van REMER te verkleinen, blijft in de nabije toekomst een grote bijdrage uit Nederland naar verwachting nog wel noodzakelijk. Voor 'Help mij leven' vormt dit een continue uitdaging om structureel voldoende fondsen te blijven werven. Gelukkig kan de stichting daarbij rekenen op een grote groep vaste particuliere donateurs, vanouds de grootste bron van inkomsten voor 'Help mij leven'.

In 2009 ontvingen wij giften van ongeveer 60 organisaties en 700 donateurs. Daarnaast gaven 328 donateurs via een automatische incasso hun bijdrage. Er zijn geen nalatenschappen ontvangen. In het boekjaar 2009 zijn de inkomsten hoger dan begroot maar lager dan in 2008, voornamelijk omdat in 2008 enkele eenmalige grote particuliere giften zaten. In de bijdragen van particulieren is dat goed te zien. Deze is lager dan begroot en ook lager dan 2008. Bijdragen van organisaties is verder toegenomen vanwege enkele grote organisaties die HML hebben gesteund. Deze trend is al enkele jaren gaande en stelt de fondsenwerving voor nieuwe uitdagingen. Organisaties steunen graag projecten maar (liever) geen exploitatie, terwijl juist dat laatste voor een kwalitatief goede hulpverlening duurzaam nodig is.

Ook is de Gouda-groep erg actief geweest. Behalve een bijdrage aan de kosten voor hun werkvakantie op de woonboerderij hebben ze ook nog een fors bedrag ingezameld, dat in overleg met REMER aan de doelstelling is besteed.

Al enkele jaren constateert 'Help mij leven' de afnemende bereidheid tot het doen van ongeoormerkte giften. Steeds vaker geven organisaties en particulieren donaties op basis van projectfinanciering. Voor lopende kosten is het steeds moeilijker om dekking te vinden. De dagelijkse kosten van opvangprojecten zoals het inloophuis, doorgangshuis en de woonboerderij zijn niet onder te brengen in projectfinancieringen. Meer kinderen in meer huizen betekent meer kosten voor eten, kleding, school en begeleiding. Het PR-werk van 'Help mij Leven' richtte zich daarom ook in 2009 specifiek op het werven van fondsen voor structurele uitgaven zoals onderhoud- en exploitatiekosten. Daarbij werden onder meer de volgende giften ontvangen:

- *Een stichting die actief is in de gezondheidszorg financierde de kosten voor psychologische zorg en maatschappelijk werk (€ 33.000)*
- *Het St. Laurensinstituut vergoedde het volledige straatwerk (€ 23.477)*
- *RCN Campings financierde belangrijk deel van het Sparta vakantiecamp (€ 6.000)*
- *Dankzij giften van Deloitte Consultancy en het Prioriteitenfonds werden de kosten van Casa Nova Esperança volledig gefinancierd (€ 20.500)*

3. Organisatie

3.1 Bestuur

Maandelijks, met uitzondering van de zomermaand juli, heeft het bestuur vergaderd. Het bestuur was in 2009 voltallig. Voor Suzanne Korthorst als Andre van der Eijk liep de bestuurstermijn af. Het bestuur heeft unaniem ingestemd met een verlenging van de bestuurstermijn van Andre. Suzanne heeft haar werkzaamheden als secretaris overgedragen aan Thea van der Ent.

Aan het eind van 2009 bestond het bestuur van stichting 'Help mij leven' uit:

	Einde bestuurstermijn
mw. C.M. Oostenbrink-Pronk , voorzitter <i>Marieke is orthoptiste in het Sint-Franciscus Gasthuis Rotterdam</i>	2012
mw. T.C. van der Ent , secretaris <i>Thea is secretaresse bij de Gemiva-SVG groep</i>	2013
dhr. V.N. van Haeren , penningmeester <i>Victor is zelfstandig adviseur en interim manager</i>	2011
dhr. A.A. Golja , lid <i>Aldo is senior stafadviseur bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport</i>	2012
dhr. A.P. van der Eijk , lid <i>André is stedenbouwkundige en mede-oprichter van buro MA.AN</i>	2013
dhr. M.B. Kalverda , lid <i>Marco is manager bij Quintel Strategy Consulting</i>	2010
dhr. A.J. van Asten , lid <i>Bart is zelfstandig adviseur</i>	2011

Naast de bestuursleden waren in 2009 de volgende personen als vrijwilliger nauw betrokken binnen de stichting:

Mieke Staal: ondersteuning bestuur
 Gerry Bakker: selectie vrijwilligers Brazilië, coördinator
 Cora Smits: selectie vrijwilligers Brazilië
 Anna van den Berg: selectie vrijwilligers Brazilië, psychologe
 Jan Liezenga: redactie en beheer website
 Yke Meindersma: redactie nieuwsbrief
 Conny van Vliet: beheer adressenbestand

Het bestuur heeft in 2009 aan een aantal (gratis) aangeboden cursussen, lezingen en seminars deelgenomen over onderwerpen als fondsenwerving, samenwerking en

organisatie. Dit versterkt de kennis binnen het bestuur en verbreedt ons werkveld en onze contacten.

'Help mij leven' neemt deel aan het 'Brazilië netwerk'. Het netwerk is een samenwerkingsverband van particuliere organisaties in Nederland die kleinschalige projecten in Brazilië ondersteunen. Het netwerk is opgericht om kleinschalige initiatieven door samenwerking te versterken.

3.2 Vrijwilligersbeleid

Gerry Bakker – zelf in de jaren '90 vrijwilliger bij REMER – heeft het coördinatorschap in 2009 verder vormgegeven. Ook afgelopen jaar ontving de stichting veel verzoeken om informatie over het vrijwilligerswerk in Brazilië. Met drie kandidaten is de selectieprocedure gestart, die bestaat uit een sollicitatiegesprek met leden van de vrijwilligerscommissie, een gesprek met psychologe en een eindgesprek met één van de bestuursleden. Geselecteerd wordt onder meer op zelfstandigheid, geschiktheid voor de werkzaamheden waaraan behoefte is in Brazilië en het onderschrijven en uitdragen van de doelstellingen en werkwijze van REMER. Alle kandidaten zijn uitgezonden naar Brazilië.

Naast individuele vrijwilligers ontvangt REMER ook groepen vrijwilligers die zich voor korte tijd gedurende de vakantie inzetten. In 2009 is een individuele groep uit Gouda voor een werkvakantie naar Brazilië afgereisd.

Veel van deze vrijwilligers zijn zo enthousiast over het project dat zij zelf fondsen aanboren voor het werk van REMER. De Stichting 'Help mij leven' waardeert dit soort initiatieven zeer. Om dit in goede banen te leiden, is beleid geformuleerd voor fondsenwerving door vrijwilligers. Het beleidsdocument bevat een aantal uitgangspunten en voorwaarden, die moeten leiden tot duidelijke afspraken over gedrag, communicatie, maar ook over correcte en transparante afhandeling van opbrengsten voor de Stichting. Dit beleid wordt actief gecommuniceerd met de vrijwilligers.

3.3 Verantwoording en beleid

Per 1 januari 2005 beschikt stichting 'Help mij leven' over het CBF Keurmerk. Alle houders van dit keurmerk moeten zich aan dezelfde keurmerkgeregels houden. Die hebben betrekking op vijf gebieden: bestuur, beleid, fondsenwerving & voorlichting, bestedingen en verslaggeving. Het keurmerk is vijf jaar geldig. Jaarlijks wordt nagegaan of nog steeds aan de regels wordt voldaan. Het Keurmerk biedt (potentiële) donateurs de zekerheid dat door middel van objectieve criteria is vastgesteld dat 'Help mij leven' op verantwoorde wijze haar fondsen werft en besteedt.

In 2009 vond de herkeuring van het CBF plaats. Op basis van deze herkeuring is het keur opnieuw verlengd met de gebruikelijke drie jaar. In de beoordeling van het jaarverslag over 2008 heeft het CBF geen afwijkingen geconstateerd die relevant waren voor het behoud van het keur.

3.4 Meerjarenbeleidplan

In 2009 is het meerjarenbeleidplan geactualiseerd. Dit plan geeft inzicht in de doelstellingen van het bestuur en de manier waarop de stichting dient te anticiperen op te verwachten ontwikkelingen.

Aan de hand van het meerjarenbeleidsplan uit 2006 is opnieuw een omgevingsanalyse gedaan. Het beeld dat hieruit naar voren kwam, komt op veel punten overeen. Dit bevestigt de conclusies die in eerdere jaarverslagen zijn gedaan. De meeste dreigingen zijn nog ongewijzigd. Wel is de omvang van de dreigingen veranderd. De wisselkoers van de Real heeft een flinke daling ingezet in het afgelopen jaar. Dit drukt op onze bijdrage aan het werk van Sparta en REMER.

Gezien de huidige reserves van stichting 'Help mij leven' en de begroting van REMER en Sparta, is besloten om ook voor de komende tijd te kiezen voor het behoud van de de omvang van de huidige activiteiten. Eventuele gevolgen van heroriëntatie op de eerste fases van het werk van REMER, voortvloeiend uit het professionaliseringstraject, kunnen rekenen op steun van stichting 'Help mij leven'. Hiervoor geldt uiteraard dat hiervoor een goed beargumenteerd plan als basis dient.

Fondsenwerving

Het aantal vaste donateurs bleef ook dit jaar weer licht teruglopen. Het huidige fondsenwervingsbeleid is vooral reactief op basis van lopende contacten, vragen en tips. Belangrijk aandachtspunt blijft dan ook het verstevigen van de solide basis van vaste donateurs door actieve werving. In de huidige tijd is dit echter geen gemakkelijke opgave. Het fondsenwervingsteam beraadt zich in 2010 hoe deze doelstelling voor de kortere termijn te operationaliseren.

Transparantie en organisatie

Een doelstelling waarop met name de afgelopen twee jaar veel vooruitgang is geboekt, is het vergroten van transparantie en professionaliseren van de organisatie van REMER in Brazilië, maar ook in Nederland. Ook in het nieuwe meerjarenbeleidsplan heeft 'Help mij leven' zich ten doel gesteld met kracht te werken aan deze thema's.

In Nederland richt het bestuur zich de komende periode op het verlichten van de eigen taken en het omschrijven van rollen in en rondom het bestuur. In 2009 is met de komst van Mieke Staal een nieuwe vrijwilligersrol ontstaan, die het bestuur kan helpen te focussen op de eigen prioriteiten. Ook is in het afgelopen jaar de behoefte aan een breder netwerk van actieve vrijwilligers die het bestuur ondersteunen, verder toegenomen. Dit heeft geleid tot het opnemen van een doelstelling op dit punt.

Het professionaliseringstraject van REMER dat wordt begeleid door onafhankelijk consultant Frans Kranen en gefinancierd wordt door Impulsief en Stichting De Vondelbrug, heeft in 2009 haar eerste vruchten in Brazilië afgeworpen. De analyse uit het eerder opgestelde rapport is in een eerste fase omgezet in concrete verbeteracties. Daarnaast heeft het een discussie op gang gebracht over de dienstverlening op langere termijn. Ook organisatorische 'quick wins' zijn door de medewerkers van REMER benoemd en uitgevoerd.

Tot slot is Victor van Haeren, penningmeester, op bezoek geweest in Brazilië. Hij heeft daar met de boekhouder afspraken gemaakt over de verdere professionalisering van het financieel inzicht en de boekhouding.

Het bestuur hoopt dat REMER dankzij deze initiatieven goed voorbereid de toekomst tegemoet kan gaan. 'Help mij leven' blijft REMER van harte ondersteunen met de vervolgstappen.

Omdat we het belangrijk vinden om onze donateurs goed te informeren, heeft 'Help mij leven' de conclusies van het onderzoek in de eerste nieuwsbrief van 2009 gepubliceerd. Deelbeleid ten aanzien van communicatie en financiering van projecten werden vorig jaar als punt van aandacht gezien.

Eind 2009 zijn verschillende aspecten van communicatie verbeterd, waaronder het aanschrijven van bestaande kleine donateurs en het verwelkomen van nieuwe donateurs. Met name de identiteit die 'Help mij leven' heeft en de vraag welke communicatiestrategie daarbij past, is onderwerp van discussie. Op basis hiervan kan in 2010 nog sterker gericht communicatiebeleid worden vastgesteld. Het voortzetten van huidige activiteiten in Brazilië zonder verdere uitbreidingen, waartoe besloten is in het kader van het meerjarenbeleidsplan, leidt ertoe dat financiering van projecten als punt van aandacht is komen te vervallen.

4. Financieel verslag 2009

Stichting 'Help mij leven' heeft zich ook in 2009 ingezet om fondsen te werven voor het straatkinderenwerk in Brazilië.

Algemeen

De rekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 Verslaggeving Fondswervende Instellingen ten behoeve van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

Grondslagen voor waardering

Uitgaven en inkomsten

De uitgaven en inkomsten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Materiële vaste activa

Er zijn geen materiële vaste activa.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een bedrag van oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Toelichting staat van baten en lasten

Fondsenwerving

In het boekjaar 2009 zijn de inkomsten hoger dan begroot maar lager dan in 2008, voornamelijk omdat in 2008 enkele eenmalige grote particuliere giften werden ontvangen. In de post 'bijdragen van particulieren' is dat verschil tussen 2008 en 2009 goed te zien: deze is lager dan begroot en ook lager dan 2008. De post 'bijdragen van organisaties' heeft de stijgende lijn doorgezet, dankzij enkele grote organisaties die 'Help mij leven' hebben gesteund. Deze trend is al enkele jaren gaande en stelt - paradoxaal genoeg - de fondsenwerving voor nieuwe uitdagingen. Organisaties steunen graag eenmalige projecten (zoals de aanschaf van een auto, bouw van een huis, etc.) maar in veel gevallen geen dagelijkse kosten, terwijl juist dat laatste voor een kwalitatief goede hulpverlening duurzaam nodig is.

De kosten van fondsenwerving bedragen 1.7% van de baten. Het beleid van het bestuur is om dit percentage onder 5% te houden. De Stichting zit daar dus nog onder en blijft daarmee ook flink onder het CBF maximum van 25%.

In totaal hebben circa 60 organisaties en circa 700 donateurs HML gesteund. Daarvan geven 328 donateurs (€ 54.020) via een automatische incasso hun bijdrage en enkelen via een notariële akte (€ 8.550).

In 2009 heeft een groep vrijwilligers uit Gouda REMER gedurende drie weken in Brazilië ondersteund. Behalve een bijdrage aan de kosten voor hun werkvakantie op de

woonboerderij hebben ze ook een fors bedrag aan aanvullende sponsoring bijeengebracht. Daarnaast zijn er nog enkele individuele vrijwilligers geweest die ook een flink steentje hebben bijgedragen. Er zijn geen nalatenschappen ontvangen. Alle gevers hartelijk bedankt!

Bestedingen

Met de donaties worden in Brazilië twee organisaties ondersteund:

- 1) De vereniging REMER, die zich inzet voor het lot van de straatkinderen.
- 2) De sportclub Sparta, die een preventieve rol speelt bij het straatkinderenprobleem.

Zowel REMER als Sparta hebben ook andere inkomsten. REMER wordt door meerdere organisaties en ook Braziliaanse donateurs gesteund en heeft bescheiden inkomsten uit de verkoop van producten en cd's. De bijdrage van stichting 'Help mij leven' omvat ongeveer 85-90 % van de totale inkomsten van REMER. Sparta ontvangt een geringe contributie van de eigen leden.

Het bestedingspercentage in 2009 is 95%. Het beleid hieromtrent is een percentage tussen de 95% en 105%. Dat wil zeggen dat 'Help mij Leven' al haar inkomsten afdraagt aan de doelstelling (REMER en Sparta). Voor 2010 wordt daar een uitzondering op gemaakt. In de begroting houden we rekening met een bestedingspercentage van 128% gezien de verwachte terugloop in donaties vanwege de economische omstandigheden en de wens om de afdrachten aan Remer zoveel mogelijk op peil te houden. De continuïteitsreserve biedt daar ruimte voor. Conform de richtlijn worden alle baten en kosten bruto verantwoord. Er vindt geen saldering plaats.

REMER – Toelichting

Het bestuur van HML laat zich bij het vaststellen van haar eigen jaarlijkse begroting leiden door de informatie van REMER en Sparta uit Brazilië over de lopende activiteiten, de voorgenomen nieuwe initiatieven en het verwachte geef gedrag van de donateurs. De verdeling van de begroting over de activiteiten is zoveel mogelijk pro rata, maar daarvan

kan worden afgeweken op basis van de werkelijke ontwikkelingen gedurende het jaar en bijstelling van prioriteiten.

Conform de CBF bepalingen registreert HML bestemde giften zowel bij de inkomsten als bij de uitgaven. Grote giften zijn veelal gekoppeld aan specifieke projecten en hebben daardoor een incidenteel, wisselend karakter. Aan de inkomstenkant kunnen daardoor in de HML begroting van jaar op jaar schommelingen ontstaan.

Aan de uitgavenkant is het beleid voortgezet om het verschil tussen exploitatie, gelabelde giften en bijdragen aan de verblijfkosten die door de vrijwilligersgroepen via Help mij leven afgedragen worden, transparanter te maken. Dit is te zien in de aparte regels. Daarmee hopen we inzichtelijker te maken wat de doorlopende kosten zijn voor de REMER organisatie in zijn huidige opzet.

REMER – Algemeen

Onder organisatie en coördinatie vallen onder andere de kosten van aansturing, de coördinatie, de administratie en het secretariaat van REMER. Hieronder vallen ook de fondsenwervende activiteiten, die REMER aan het ontwikkelen is. Tevens zijn hier de kosten van het professionaliseringstraject apart inzichtelijk gemaakt. Dat laatste traject is in 2008 opgestart en daarop is in 2009 een vervolg gekomen. Die kosten (in 2008 ca. €9.000 en in 2009 ca €6.500) zijn gedeeltelijk gefinancierd door Impulsis en op die manier apart verantwoord. De uitgaven voor organisatie en coördinatie zijn in 2009 vrijwel conform begroting.

REMER – Rio de Janeiro

De kosten voor het straatwerk omvatten onder andere de salarissen van medewerkers van REMER. Twee medewerkers bezoeken regelmatig kinderen op het plein Central in Rio de Janeiro. De functies van inloop- en opvanghuis (Casa Betânia, respectievelijk Casa Nova Esperança) alsmede de intensiteit (24 uur, 7 dagen per week opvang) werden gedurende het jaar regelmatig geëvalueerd en bijgesteld, zonder gevolgen voor de begroting. Een nieuw element in het werk van REMER is een bijlesschool in Jacarézinho. Alle uitgaven voor REMER Rio zijn conform begroting uitgevoerd.

REMER – Minas

De afdrachten aan de woonboerderij zijn iets hoger dan begroot door een extra afdracht in november. Daarnaast is de vergoeding voor de verblijfkosten (€10.400) van de vrijwilligersgroep uit Gouda apart opgenomen. De gelabelde giften ad € 37.519 omvatten onder andere € 14.000 voor een nieuw busje en diverse extra bijdragen voor de dagelijkse kosten van de woonhuizen op de Sítio.

Voor het studiehuis wordt een bijdrage geleverd voor kosten als eten, onderhoud, transport, medicijnen, schoolmateriaal. De afdrachten zijn conform begroting.

Sparta – Rio de Janeiro

Met de bijdrage vanuit Nederland kan Sparta voor de voetbalclub een sportleraar in dienst houden en is er een gering bedrag beschikbaar voor de organisatie van wedstrijden, toernooien en het onderhoud van materialen. In de loop van 2009 bleek de begroting van deze activiteiten ondergefinancierd en is vanuit HML een extra afdracht gedaan. Dat geldt ook voor het schooltje van Sparta in krottenwijk Pedra Lisa, waar kinderen bijles krijgen.

In 2008 is wederom uit de collectes van de Franse en Nederlandse RCN campings

een groot deel van de bijdrage gefinancierd ten behoeve van Camp Clay, een traditionele vakantieweek voor kinderen uit de krottenwijken waar Sparta actief is.

Toelichting bij de balans

Activa

De post 'Leningen aan werknemers REMER' is verhoogd met de overeengekomen rente en verminderd met aflossing.

De overlopende activa bestaan uit:

- Overlopende activa doelstelling €77,283. Dit betreft met name vooruitbetaalde afdrachten.
- Overlopende activa bedrijfsvoering €5,594, dit betreft de te ontvangen rente over 2009 van de diverse rekeningen.

De post "liquide middelen" omvat de saldi per eind december 2009 van de rekeningen bij Rabobank en Postbank.

Buiten de gemelde posten heeft de stichting nog te vorderen schenkingen uitstaan, die per notariële acte zijn toegezegd.

Passiva

Het beleid ten aanzien van de continuïteitsreserve is als volgt: de hoogte ervan bedraagt minimaal ongeveer 3 maanden afdrachten aan Remer (momenteel ongeveer €85.000). Voorts worden daar de resultaten van het boekjaar aan toegevoegd c.q. onttrokken. We streven er naar om de jaarlijkse afdrachten aan Remer op tenminste hetzelfde niveau te houden als het voorgaande jaar om het lokale beleid in Brazilië bestendig te kunnen financieren. Eventuele tegenvallende inkomsten bij Help mij Leven worden daardoor zoveel mogelijk eerst opgevangen en meevallers worden niet direct volledig uitgegeven. Het overschot bedraagt € 15.320,43. Daarvan is € 28.444,00 bestemd. Derhalve wordt

€ 13.142 ten laste van de continuïteit reserve van de stichting gebracht zodat dit is afgenomen tot € 201.418. Ook wordt € 28.444 aan het bestemmingsfonds toegevoegd

Het bestemmingsfonds is met € 28.444 verhoogd en bestaat uit met giften die bestemd zijn door de vrijwilligersgroepen uit Gouda en Grou.

De post 'kortlopende schulden' bestaat voornamelijk uit de nog te betalen rekening voor het professionaliseringstraject en de lening aan werknemers.

Toelichting op de lastenverdeling

Het bestuur van de stichting is onbezoldigd en ontvangt geen vergoeding anders dan voor gemaakte onkosten voor de uitvoering van de fondswervende activiteiten. Er zijn geen bezoldigde toezichthouders of personeelsleden. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan bestuurders of toezichthouders. De stichting voert zelf geen projecten uit in Brazilië, maar zorgt voor financiële steun van de Braziliaanse stichtingen REMER en Sparta.

Dit jaar is ongeveer hetzelfde aan publiciteit uitgegeven als in 2008. De publiciteitskosten bestaan voornamelijk uit de kosten voor de verzending van de nieuwsbrief. De productie van de nieuwsbrief werd kosteloos verzorgd door Woonbron Maasoevers. De kantoorkosten zijn iets hoger dan 2008, voornamelijk door fors hogere CBF kosten in verband met de controle die we niet begroot hadden. Door elders nog zuiniger aan te doen zijn de kosten wel binnen de begroting gebleven. De notariskosten zijn gemaakt in verband met een notariële akte.

Het kostenpercentage van de fondsenwerving is uitgekomen op 1,6 %. Dit is binnen onze doelstelling (5%) en ruim binnen de voorwaarden van het CBF (25%). Deze kosten betreffen voornamelijk publiciteitskosten (nieuwsbrief), kosten voor notariële akten, en reis- en verblijfkosten van Robert Smits als hij in Nederland is om lezingen en presentaties te geven en donateurs te bezoeken.

Bijlage 1 - Balans 2009

	Werkelijk 2009	Werkelijk 2008	Werkelijk 2007	Werkelijk 2006
ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa				
Financiële vast activa				
Leningen aan werknemers	3.310	3.517	3.622	3.544
	3.310	3.517	3.622	3.544
Vorraden				
Vorderingen en overlopende activa	82.877	80.839	58.335	53.858
Overlopende activa doelstelling	77.283	75.842	57.146	52.453
Overlopende activa bedrijfsvoering	5.594	4.997	1.189	1.405
Effecten				
Liquide middelen	158.373	201.767	155.021	145.675
	241.250	282.606	213.356	199.533
Totaal	244.561	286.123	216.977	203.078
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	201.417	214.541	105.909	134.277
Bestemmingsreserve				
Overige reserves				
	201.417	214.541	105.909	134.277
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	28.444		3.999	7.962
	28.444	0	3.999	7.962
Voorzieningen				
Langlopende schulden				
Kortlopende schulden	14.699	71.582	107.069	60.839
Totaal	244.561	286.123	216.977	203.078

Bijlage 2 - Staat van baten en lasten

	Werkelijk 2009	Begroting 2009	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007	Werkelijk 2006
Baten						
Baten uit eigen fondsenwerving						
Mailingacties	0	0	1.100	0	155	7.216
Bestemde giften	28.444					
Giften en schenkingen particulieren	219.616	230.426	294.975	240.726	182.461	198.239
Giften en schenkingen organisaties	217.780	136.014	180.769	72.000	53.753	146.762
Overige baten	6.161	3.200	6.357	355	489	520
Som der baten	472.001	369.640	483.201	313.081	236.858	352.737
Lasten						
Besteed aan doelstellingen						
REMER - Algemeen						
Organisatie en coördinatie	42.973	42.213	36.633	34.708	31.517	27.970
Professionaliseringstraject	6.569		9.020	10.000		
REMER - Rio de Janeiro						
Straatwerk	25.476	25.472	20.400	20.142	72.028	98.204
Casa Betânia	40.056	40.062	15.600	15.289	0	30.598
Casa Nova Esperanza	41.856	41.854	18.000	16.845	0	0
Jacarézinho	7.500	7.500	0	0	0	0
REMER - Minas						
Woonboerderij	194.509	191.451	184.551	180.722	130.839	100.689
Studiehuis	10.104	10.108	0	0	3.963	7.469
Bijdrage studiehuis vanuit best fonds PR 2007					-3.963	14.424
Gelabelde giften	37.519	0	52.749	0	0	0
Verblijf vrijwilligersgroepen	10.400	0	7.000	0	0	0
Sparta - Rio de Janeiro						
Sportclub	15.476	11.000	7.988	10.703	11.268	10.708
Pedra Lisa	10.073	9.000	9.180	9.177	8.740	10.755
Vacantie kamp Sparta	6.500	6.500	6.405	6.405	6.100	5.520
Totaal besteed aan doelstelling	449.011	385.159	367.526	303.991	260.492	306.337
Werving baten						
Kosten eigen fondsenwerving						
Publiciteitskosten	2.082	3.000	2.342	3.000	2.204	2.218
Notariskosten	177	500	356	350	167	347
Bezoek(en) aan Nederland	1.150	2.400	3.183	2.400	850	2.371
Beheer en administratie						
Kosten beheer en administratie						
Kantoorkosten	621	1.500	342	500	749	120
CBF Keurmerk	3.640	820	820	190	765	370
Som der lasten	456.680	393.379	374.569	310.431	265.227	311.763
Resultaat	15.320	-23.739	108.632	2.650	-28.370	40.973
Bestedings percentage	95%	104%	76%	97%	110%	87%
Kosten Fondsenwerving in % van de baten	1,6%	2,2%	1,5%	2,1%	2,0%	1,5%
Resultaatbestemming 2009						
Toevoeging/onttrekking aan						
Continuïteitsreserve	-13.124					
Bestemmingsreserve						
Overige reserves						
Bestemmingsfonds	28.444					

Biilae 3 - Toelichting lastenverdeling

Bestemming	Doelstelling			Werving Baten			Beheer en administratie	Totaal 2009	Begroot 2009	Totaal 2008
	Remer	Sparta & Pedra Lisa	Eigen fondsenwerving	Gezamenlijke acties	Acties derden	Subsidies				
Lasten										
Subsidies en bijdragen										
Afdrachten	416.962	32.049						449.011	385.159	367.526
Aankopen en verwervingen										
Uitbesteed werk										
Publiciteit en communicatie										
Personeelskosten										
Huisvestingskosten										
Kantoor- en algemene kosten			3.409				4.261	7.670	8.220	7.043
Afschrijving en rente										
Totaal	416.962	32.049	3.409				4.261	456.680	393.379	374.569

Gemiddeld aantal personeelsleden in full time arbeidsplaatsen -

Totaal bezoldiging bestuurders en toezichhouders -

Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichhouders -

Verloop Reserves stichting Help Mij Leven 2009

Continuïteitsreserve

Stand 1-1-2008	214.541	105.909
Overschot 31-12-2008	<u>-13.124</u>	<u>108.632</u>
Stand	201.417	214.541

Bestemmingsfonds

	<u>Werkelijk 2009</u>	<u>Werkelijk 2008</u>
Stand 1 januari	0	3.990,00
Toevoeging/onttrekking	<u>28.444</u>	<u>-3.990,00</u>
Stand per ultimo december	28.444	0

Bijlage 4 - Begroting 2010

	Begroting 2010	Werkelijk 2009	Werkelijk 2008	Werkelijk 2007	Werkelijk 2006
Baten					
Baten uit eigen fondsenwerving					
Mailingacties		0	1.100	155	7.216
Bestemde giften		28.444			
Giften en schenkingen particulieren	137.200	219.616	294.975	182.461	198.239
Giften en schenkingen organisaties	162.800	217.780	180.769	53.753	146.762
Overige baten		6.161	6.357	489	520
Som der baten	300.000	472.001	483.201	236.858	352.737
Lasten					
Besteed aan doelstellingen					
REMER - Algemeen					
Organisatie en coordinatie	20.421	42.973	36.633	31.517	27.970
Professionaliseringstraject	22.286	6.569	9.020		
REMER - Rio de Janeiro					
Straatwerk	21.624	25.476	20.400	72.028	98.204
Casa Betânia	58.632	40.056	15.600	0	30.598
Casa Nova Esperanza		41.856	18.000	0	0
Jacarézinho	8.816	7.500	0	0	0
REMER - Minas					
Woonboerderij	189.251	194.509	184.551	130.839	100.689
Studiehuis	16.405	10.104	0	3.963	7.469
Bijdrage studiehuis vanuit best fonds PR 2007				-3.963	14.424
Gelabelde giften		37.519	52.749	0	0
Verblijf vrijwilligersgroepen		10.400	7.000	0	0
Sparta - Rio de Janeiro					
Sportclub	15.571	20.936	15.476	11.268	10.708
Pedra Lisa	10.028	10.073	9.180	8.740	10.755
Vacantie kamp Sparta		6.500	6.405	6.100	5.520
Totaal besteed aan doelstelling	383.970	449.011	367.526	260.492	306.337
Werving baten					
Kosten eigen fondsenwerving					
Publiciteitskosten	3000	2.082	2.342	2.204	2.218
Notariskosten	500	177	356	167	347
Bezoek(en) aan Nederland	800	1.150	3.183	850	2.371
Beheer en administratie					
Kosten beheer en administratie					
Kantoorkosten	600	621	342	749	120
CBF Keurmerk	800	3.640	820	765	370
Som der lasten	389.670	456.680	374.569	265.227	311.763
Resultaat	-89.670	15.320	108.632	-28.370	40.973
Bestedings percentage	128%	95%	76%	110%	87%
Kosten Fondsenwerving in % van de baten	1,9%	1,6%	1,5%	2,0%	1,5%

Bijlage 5 - Verantwoordingsverklaring

Dit jaarverslag is opgesteld conform de nieuwe 'Richtlijn 650' voor fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze richtlijn is vanaf 2008 verplicht.. De verantwoordingsverklaring is onderdeel van de nieuwe richtlijnen van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). In dit bestuursverslag is de verantwoordingsverklaring integraal opgenomen.

In de verantwoordingsverklaring legt het bestuur verantwoording af over drie principes:

1. Onderscheid in de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren.
2. Optimaliseren van effectiviteit en efficiency van bestedingen.
3. Optimaliseren van de omgang met belanghebbenden.

1. Toezicht houden en besturen

Het bestuur van stichting 'Help mij leven' is het hoogste orgaan van de stichting en is eindverantwoordelijke voor besluitvorming aangaande de organisatie en besteding van middelen. Het bestuur bestaat uit zeven onafhankelijke en onbezoldigde bestuursleden. Zij hebben geen van allen zakelijke relaties met stichting 'Help mij leven' of de Braziliaanse organisaties REMER en Sparta.

Benoeming geschiedt voor een periode van vijf jaar. Aan het einde van de bestuurstermijn treedt een bestuurslid af, waarna deze door het bestuur kan worden herbenoemd voor een periode van vijf jaar. Er is geen maximum gesteld aan het aantal opeenvolgende herbenoemingen. De bestuursleden zijn werkzaam in verschillende sectoren, waardoor zij hun eigen expertise inbrengen. In het jaarverslag worden hun functies beschreven, evenals de duur van hun bestuurstermijn.

Werven van nieuwe bestuursleden geschiedt aan de hand van een tevoren door het bestuur vastgestelde profielschets. Bij de werving van aspirant-bestuursleden wordt specifiek gezocht naar aanvullende kwaliteiten.

Het bestuur vergadert in principe eenmaal per maand, met uitzondering van één zomermaand. Iedere vergadering worden activiteiten en financiën besproken aan de hand van maandelijksse rapportages uit Brazilië, de begroting voor het lopende jaar en het meerjarenbeleidsplan. De vergaderingen zijn openbaar.

De volgende onderdelen worden expliciet in de bestuursvergaderingen geagendeerd:

- Vaststelling van de begroting en het meerjarenbeleidsplan
- Vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag
- Goedkeuring en wijziging van stichtingsnotulen
- Goedkeuring van financiële steun aan de doelstelling

Bij het verrichten van financiële transacties is het zogenaamde 'vier ogen-principe' van toepassing. Zowel de penningmeester als een daartoe aangewezen bestuurslid moet goedkeuring aan de transactie verlenen.

De door het bestuur aangestelde registeraccountant controleert jaarlijks de administratieve organisatie, interne controlemechanismen en de jaarrekening.

2. Optimale besteding van middelen

Door het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting en de daaruit voortvloeiende jaarplannen en begrotingen geeft het bestuur richting aan de doelstellingen van stichting 'Help mij leven'.

Besteding van middelen vindt plaats in overeenstemming met de begroting. Betalingen worden uitsluitend door de penningmeester gedaan, waarbij voor betalingen zonder expliciet bestuursbesluit een maximum van € 500 wordt gehanteerd. Het gaat hierbij vooral om onvermijdelijke, uit de bedrijfsvoering voortvloeiende verplichtingen. Andere bestedingen worden slechts bij bestuursbesluit gedaan.

Om de stabiliteit van de uitvoering van de doelstelling te kunnen waarborgen wordt een reserve aangehouden ter hoogte van tenminste drie maanden van de volledige bijdrage aan de organisaties REMER en Sparta.

Het monitoren en evalueren van de uitvoering van activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van het jaarverslag. De evaluatie van interne processen wordt ad-hoc ingebracht in het bestuur, waarbij de bevindingen van de accountant en het CBF een belangrijke externe toets vormen. Verbeterpunten, al dan niet op advies van de accountant en het CBF, worden in de bestuursvergaderingen behandeld.

Op basis van de door de Braziliaanse organisaties REMER en Sparta voorgelegde begrotingen, maakt het bestuur keuzes in de te financieren doelen. De doelen worden door REMER en/of Sparta beargumenteerd voorgelegd. Deze worden voorafgaand aan schenking van de middelen in het bestuur besproken. Na besteding van de middelen wordt aan de hand van de door REMER of Sparta verzorgde verantwoording het effect van de financiering geëvalueerd. Het bestuur ontvangt maandelijkse rapportages van REMER en Sparta over de voortgang van de activiteiten en de besteding van middelen. Onderdeel van de maandelijkse rapportages is de besteding en evaluatie van giften door bedrijven, instellingen of particulieren voor specifieke projecten of activiteiten. Deze rapportages zijn een vast agendapunt in de maandelijkse bestuursvergadering.

Door direct contact over de besteding in Brazilië wordt waar nodig door het bestuur bijgestuurd. Dit gebeurt altijd bij bestuursbesluit.

Het bestuur van de stichting 'Help mij Leven' onderhoudt intensief contact met de Braziliaanse organisatie REMER en Sparta inzake de besteding van de financiële middelen die de stichting aan het werk voor straatkinderen beschikbaar stelt. Voor elke

bestuursvergadering ontvangt het bestuur een rapportage. Twee keer per jaar betreft dit een gestructureerde rapportage met kwantitatieve gegevens.. De penningmeester controleert de financiële rapportages uit Brazilië, waaronder de begroting en het jaarverslag. Maandelijks is telefonisch contact met de coördinator van REMER en Sparta. Naast de verantwoording van de exploitatiekosten, wordt er uit Brazilië per project verantwoording afgelegd.

In samenwerking met stichting 'Help mij leven' heeft REMER in Brazilië aan de hand van een professionaliseringstraject verbeteracties ingezet. Dit leidt tot een verdere structurering van het contact met 'Help mij leven', evenals het verder vooraf onderbouwen van specifieke steunverzoeken. Ook zijn nadere afspraken gemaakt over de verantwoording over de bestede middelen in Brazilië. Dit vormt een betere waarborg tot optimale besteding van middelen.

Het CBF hanteert een maximale norm voor kosten van fondsenwerving van 25% van de baten uit eigen fondsenwerving. Het bestuur van stichting 'Help mij leven' heeft zich ten doel gesteld om niet alleen de kosten van fondsenwerving, maar de gehele uitvoeringskosten van stichting 'Help mij leven' niet meer te laten bedragen dan 5% van de baten uit fondsenwerving. Sinds de toekenning van het CBF-keur zijn de totale kosten altijd onder deze grens gebleven.

3. Optimale relaties met belanghebbenden

Stichting 'Help mij leven' heeft circa 600 betalende donateurs. Deze groep kan worden opgedeeld in vier specifieke doelgroepen: particulieren, bedrijven, scholen en kerkelijke instanties. Naast donateurs kent de stichting ook vrijwilligers. De stichting beschikt over een commissie voor werving en selectie van vrijwilligers.

Het bestuur onderhoudt contacten met andere organisaties die doelstellingen in Brazilië hebben. Dit doet zij in het 'Brazilië netwerk'. Het netwerk is een samenwerkingsverband van particuliere organisaties in Nederland die kleinschalige projecten in Brazilië ondersteunen. Het netwerk is opgericht om kleinschalige initiatieven door samenwerking te versterken.

Om de verschillende belanghebbenden goed te informeren, biedt stichting 'Help mij Leven' naast algemene informatie ook specifieke informatie aan belanghebbenden. Dit gebeurt bij het financieren van specifieke projecten. De inhoudelijke en financiële rapportages worden daarbij aangepast naar de behoeften en wensen van de belanghebbende.

Informereren van donateurs, vrijwilligers en geïnteresseerden vindt plaats via verschillende uitingen: website, (digitale) nieuwsbrieven, rapportages voor donateurs, folders, de begroting en het jaarverslag. Daarnaast vinden informatiebijeenkomsten plaats, waarop geïnteresseerden te horen krijgen over het werk van de stichting.

Een aantal bestuursleden vormt samen het fondsenwervingsteam. Dit team evalueert de huidige wijze van communicatie met donateurs en potentieel donateurs en zoekt naar nieuwe wegen om mensen aan te spreken. Daarbij zoekt men de dialoog met donateurs en vrijwilligers.

Klachten worden schriftelijk afgehandeld via de door het bestuur vastgestelde procedure klachtenbehandeling.

Bijlage 6 - Accountantsverklaring

Accountantsverklaring

Opdracht

Ik heb de jaarrekening 2009 van de Stichting "Help mij leven" gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur van de Stichting. Het is mijn verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Mijn controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient de controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat de controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het Bestuur van de Stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Ik ben van mening dat mijn controle een deugdelijke grondslag vormt voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik ben van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving en in overeenstemming met de Richtlijn Fondsenwervende Instellingen.

Santpoort, 18 juni 2010

Jan Stringer

Register accountant